

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2024 r.

Pozycja 83

POSTANOWIENIE

z dnia 31 stycznia 2024 r.

Sygn. akt Ts 80/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący

Justyn Piskorski – sprawozdawca

Piotr Pszczołkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 16 lutego 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A.M.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 kwietnia 2022 r. (data nadania) radca prawny A.M. (dalej: skarżący), działając w imieniu własnym, zakwestionowała zgodność § 2 pkt 1, § 4 ust. 1-2 oraz § 8-21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 68, ze zm.), z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Sąd Rejonowy w P. I Wydział Cywilny wyrokiem z 22 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]) w sprawie z powództwa Miasta P. przeciwko A.P. (dalej: pozwana), reprezentowanej przez skarżącą jako jej pełnomocnika z urzędu, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 11 103,03 zł powiększoną o stosowne odsetki, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach postępowania w ten sposób, że zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2 648 zł tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez skarżącą oraz przyznał jej wynagrodzenie w kwocie 1 170 zł brutto i nakazał ich wypłatę ze środków Skarbu Państwa.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w P. Wydział II Cywilny Odwoławczy z 22 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]) oddalono apelację obu stron (pkt 1) i orzeczono o kosztach postępowania w ten sposób, że przyznano skarżącej kwotę „14760” zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu na skutek apelacji pozwanej (pkt 2),

zasądzono od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1 800 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu na skutek apelacji powoda (pkt 3) oraz nie obciążono pozwanej obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego powoda w postępowaniu na skutek apelacji pozwanej (pkt 4). Wyrok ten został przez skarżącą wskazany jako ostateczne rozstrzygnięcie, o którym mowa w art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393).

Sąd Okręgowy w P. Wydział II Cywilny Odwoławczy postanowieniem z 2 marca 2022 r. (sygn. akt [...]) sprostował oczywistą omyłkę pisarską punktu drugiego sentencji wyroku z 22 grudnia 2021 r. w ten sposób, że w miejsce kwoty „14760 zł” postanowił wpisać kwotę 1 476 zł, zaś postanowieniem z 11 marca 2022 r. (sygn. akt [...]) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższył zasądzoną w punkcie 2 i 3 wyroku kwotę wynagrodzenia do kwoty po 2 214 zł brutto oraz przyznał od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwotę 1 107 zł brutto z tytułu pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu zażaleniowym.

2. Postanowieniem z 16 lutego 2023 r. Trybunał Konstytucyjny, działając na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu stwierdzając, że zawarte w wyroku Sądu Okręgowego w P. z 22 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]) rozstrzygnięcie o kosztach, z którym skarżąca utożsamia wskazane w skardze naruszenie jej konstytucyjnych wolności lub praw, nie zyskało waloru ostateczności, ponieważ w konsekwencji wniesionego zażalenia zostało ono zmienione postanowieniem Sądu Okręgowego w P. Wydział II Cywilny Odwoławczy z 11 marca 2022 r. (sygn. akt [...]). Trybunał wyjaśnił, że okoliczność ta stanowi ujemną przesłankę procesową w postępowaniu w trybie skargi konstytucyjnej, która stanowiąc w istocie zarzut przeciw prawu jest *ultima ratio* – ostatnią szansą dochodzenia konstytucyjnych wolności lub praw.

3. Na wskazane postanowienie skarżąca pismem z 7 lutego 2023 r. (data nadania) wniosła zażalenie, zaskarżając je w całości. Kwestionowanemu postanowieniu skarżąca zarzuciła naruszenie art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK przez jego błędne zastosowanie i odmowę nadania skardze dalszego biegu oraz naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 u.o.t.p.TK przez ich błędne zastosowanie i nieprawidłowe uznanie, że wyrok Sądu Okręgowego w P. z 22 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]) nie posiada waloru ostateczności.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał w składzie trzech sędziów rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK).

W złożonym zażaleniu skarżąca zarzuciła Trybunałowi naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 u.o.t.p.TK przez ich błędne zastosowanie i nieprawidłowe uznanie, że wyrok Sądu Okręgowego w P. z 22 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]) nie posiada waloru ostateczności. Tymczasem odmowa nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu nie opierała się na takiej ocenie. Trybunał stwierdził natomiast, że zawarte w tym wyroku rozstrzygnięcie o kosztach, z którym skarżąca utożsamia wskazane w skardze naruszenie jej konstytucyjnych wolności lub praw, nie zyskało waloru ostateczności w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji

i art. 77 u.o.t.p.TK. Zostało ono bowiem zmienione na korzyść skarżącej postanowieniem Sądu Okręgowego w P. Wydział II Cywilny Odwoławczy z 11 marca 2022 r. (sygn. akt [...]), uwzględniającym wniesione przez skarżącą zażalenie.

Wyczerpawszy przewidzianą przepisami prawa drogę prawną, skarżąca ostatecznie uzyskała rozstrzygnięcie zmieniające niekorzystne dla niej orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego, zawarte we wskazanym w skardze wyroku. Wykorzystała więc przysługującą jej drogę prawną, uzyskując orzeczenie, wydania którego domagała się, wnosząc zażalenie od wyroku wskazanego w skardze jako ostateczne rozstrzygnięcie. Okoliczność ta stanowi ujemną przesłankę w postępowaniu w trybie skargi konstytucyjnej. Wniesione zażalenie nie zmieniło tej oceny. Z tego względu na uznanie nie zasługuje również zarzut naruszenia art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK polegający na jego błędnym zastosowaniu przez odmowę nadania skardze dalszego biegu, ponieważ odmowa ta stanowiła jedynie konsekwencję ziszczenia się wskazanej ujemnej przesłanki proceduralnej.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważyły podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.